

KÜLÖNFÉLÉK.

Bittner Gusztáv

Akit még néhány hét előtt korát meg-
szégyenítő rugékonyságban és szellemi
frissességben láttunk és üdvözöltünk örömmel a magunk körében,
immár a sors kifürkészhetlen végzése szerint befejezte pályafutását
és az erdő iránti szeretetben dobogó szíve megállt. Éppen halottak
napján vettük azt a szomorú hírt, hogy *Bittner* Gusztáv Adolf,
Pálffy Miklós herczeg uradalmainak erdőtanácsosa, az Országos
Erdészeti Egyesület alapító és igazgatóválasztmányi tagja, múlt
hó 30-án Malaczkán (Pozsony m.) életének 65-ik, ügybuzgó sikeres
szolgálatának 39. évében hirtelen jobblétre szenderült. Ez a gyász-
hir széles körökben igaz részvétet kelt, mert az idő előtt eltávo-
zott kiváló kartársnak sok volt a barátja és tisztelője, akik egyenes
lelkű, hozzánk egész szívvel ragaszkodó rokonszenves alakját
nagyrabecsülték!

Aldott legyen emlékezete!

Halálozás. Agyagfalvi *Goró* Ferencz nyug. m. kir. főerdő-
tanácsos, volt dévai és turócszentmártoni kir. erdőfelügyelő, az
Országos Erdészeti Egyesület rendes tagja, múlt hó 19-én Buda-
pesten elhunyt. Béke hamvaira!

Személyi hír. A m. kir. földmivelésügyi miniszter a m. kir.
erdészeti kísérleti állomás vezetésével *Rónai* György m. kir. erdő-
tanácsost bizta meg.

**Rövid hírek az Országos Erdészeti Egyesület köré-
ből.** Az egyesület igazgató-választmánya f. é. október hó 10-én
és november hó 4-én tartott *Széchenyi* Bertalan gróf elnöklete
alatt ülést. Előbbin az adminisztratív ügyek elintézése után a titkár
beszámolt a *földadó* rendkívüli nagymérvű emelése ellen a nyáron
folytatott küzdelemről, amely, sajnos, eredménytelen maradt. Az igaz-
gató-választmány konkrét adatok gyűjtését rendeli el, amelyek az
új földadó aránytalanságait megvilágítják s amelyek alapján majd
további lépéseket kell tenni a reparáció érdekében.

Az egyesületnek az *erdőgazdaság forgalmi adójának eltör-
lése* ügyében tett feltejesztését a pénzügyminiszter elutasító válasz-
ban részesítette.

Ellenben az erdei *csemeték szállítási díjkedvezményét* a keres-

kedelemügyi miniszter az egyesület kérelmére továbbra is érvényben hagyta (teherárudíjtétel gyorsárúként való szállítás mellett).

Az igazgató-választmány a még mindig elharapódzott *erdőkárók* ügyében újabb felterjesztést határozott el a belügyminiszterhez, mely azonban a belügyminiszternek jelen számunkban alább közzétett kielégítő körrendelete következtében egyelőre tárgytalanná vált.

Ezzel kapcsolatban *de Pottère* G. reámutat arra, hogy az erdőknek legeltetési czélokra való nagymérvű igénybevétele összefügg a közlegelők elhanyagolt állapotával. Az igazgató-választmány elhatározta, hogy a *közlegelők javítása* ügyében felir a kormányhoz.

Balogh Ernő választmányi tag hivatkozik arra, hogy a főiskolát végző ifjak jelentékeny részének nincs módjában az államvizsgálóhoz szükségelt előzetes gyakorlatot megszerezni, mert az állam senkit sem vesz fel, a magánbirtokok pedig nem vehetik fel az összes végzőket. Az igazgató választmány elhatározza oly felirat intézését, amelyben a kormány felkéretik, hogy az ifjaknak a szükséges gyakorlat megszerzésére módot nyújtson.

A november 4-iki választmányi ülés az *1921. évi zárszámadást* tárgyalta; az 1921. évben a rendes bevételekhez mérve 90.840 K hiány mutatkozott, amely nagyobb részben az ugyanazon évben befolyt adományokból, kisebb részben az alföldi akció terhére fedeztetett.

Sokkal kedvezőtlenebb az *1923. évi költségvetés*, amely 612.000 K rendes bevétellel szemben 1.804.000 K rendes kiadást mutat fel. Az 1.192.000 K hiány a f. évről átvendő adományokból és a jövő évi adományokból lesz fedezendő. A hiány ily nagy annak ellenére, hogy az igazgató-választmány az Erdészeti Lapok előfizetési díját évi 600 K-ra, a rendes tag- és pót-díjat pedig 400 K-ra emelte, míg az alapító tagok pótdíja ugy lesz megállapítandó, hogy a 400 K-ból az alapított összeg kamata lesz levonandó. Pótdíj alól csak azok az alapító tagok lesznek mentesek, akik legalább 10.000 K-t alapítottak, vagy adományaikkal egyébként támogatják az egyesületet.

Az alakulófélben lévő Erdőbirtokosok Szövetsége október hó 12-én tartott alakuló gyűléséből két felterjesztést intézett a kormányhoz. Az egyikben az erdő vagyonváltságára vonatkozó végrehajtási utasítás mielőbbi kiadását sürgeti, mert különben az

erdőbirtok nem tarthatja be azokat a határidőket, melyeknek elmulasztása súlyos bírságolást von maga után. A másik felterjesztésben a faforgalomnak teljes felszabadítását sürgeti. Mindkettőnek pártolását kéri.

A válaszmány a *vagyonszármazás ügyében* az O. E. E. részéről is sürgős felterjesztést tart szükségesnek, melyben az idő előrehaladására való tekintettel nem csupán a végrehajtási utasítást sürgeti, hanem immár az 1922. évi XXVIII. t.-cz.-ben foglalt határidőknek az erdőre vonatkozó kitolását követeli.

A *faforgalom felszabadítása* ügyében a válaszmány szintén a szövetség kívánságainak pártolását határozza el.

A kormány közvetlenül a válaszmányi ülés előtt *öt, erdészeti vonatkozású törvényjavaslatot*, amelyeket a minisztertanács már elfogadott, küldött le az egyesületnek azzal, hogy azokról legsürgősebben, de legkésőbb november 10 éig nyilatkozzék. Ezek a törvényjavaslatok az erdőgazdasági érdekképviseltről, az állóerő erdőtelepítésekről, az erdőbirtok-hitelről, az erdészeti igazgatásról és az erdei alapról szólnak.

Az igazgató-válaszmány őszinte sajnálattal állapítja meg, hogy a kormány annak ellenére, hogy a már régebben bejelentett törvényjavaslatok idejekorán való megküldését a nyár elején kérte, a kormány ebben az esetben is azt az ujabbkori, sajnálatos gyakorlatot követte, hogy törvényjavaslatait indokolás nélkül az utolsó pillanatban adja ki az érdekeltségeknek, amidőn azok, különösen ha tagjaik nagy része vidéken lakik, meg vannak fosztva annak lehetőségétől is, hogy komolyan és érdemlegesen foglalkozzanak azokkal. *A válaszmány ez ellen óvást emel és tiltakozik. A törvényjavaslatok tárgyalását ugyan egy bizottságra bizza és az elnökséget felkéri, hogy ezen tárgyalások eredményéhez képest felterjesztéssel is forduljon a kormányhoz, anélkül azonban, hogy ezzel az egyesület végérvényes állást foglalna a törvényjavaslatokkal szemben, amelyek tárgyalása külön pontként a december 15-én tartandó rendes közgyűlés tárgysorozatába veendő fel.* Hogy pedig a tagok a javaslatokat megismerjék, azokat az Erdészeti Lap novemberi számában közzéteszi. *)

*) A javaslatok még nem lévén a nemzetgyűlés elé terjesztve, nem voltak jelen számunkba felvehetőek, hanem külön füzetként fognak megjelenni. Szerk.

Adományok az Országos Erdészeti Egyesület támogatására. A lapunk júliusi számában felsorolt adományokon kívül azóta a következők folytak be: Esterházy Pál herceg 200.000 K, dr. Várady Antal kalocsai érsek 62.400 K, Coburg Fülöp Józsiás herceg 40.000 K, Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű R.-T. 30.000 K, Festetich Tassilo herceg 20.000 K, Zichy Béla gróf, Erdődy Sándor gróf 15—15.000 K, Montenuovo Nándor herceg 13.700 K, Degenfeld Pál gróf, marczali uradalom (Széchenyi gróf), Tabódy Tibor, Kecskemét város, Festetics Kálmán-gróf, Vuk M. és fiai 10—10.000 K, József főherceg ő kir. fensége 8000 K, Apponyi Antal gróf, Gedeon Dezső, Walkó Ágost, Szári Erdőértékesítő R.-T., Somsich László gróf, Cziráky György gróf, Almásy uradalom 5—5000 K, dr. Prohászka Ottokár székesfehérvári püspök 4500 K, Renfer Gusztáv, Somsich Miklós 4—4000 K, Széchenyi Antal és Frigyes gróf 3600 K, zirczi apátság 3000 K, türjei prépostság 2500 K, Borhy György, Lázár Benő, Csillag Gézané, Körmendy Károly, Magyar Aczélárugyár R.-T., Cziráky László gróf 2—2000 K, ifj. Kammerer Ferencz 1000 K, ifj. Thóbiás Gyula 500 K.

Ezenfelül a kultuszminisztérium a közalapítványi erdők részéről 70.800 K hozzájárulást helyezett kilátásba, dr. Szmrecsányi Lajos egri érsek pedig 30 *űrm* tűzifát bocsátott az egyesület rendelkezésére.

Fogadják a nemeslelkű adakozók áldozatkészségükért ezen az uton is az egyesület őszinte köszönetét.

Az alföldi erdőtelepítési szaktanács 1922. évi október hó 26-án tartotta meg Budapesten rendes ülését, amelyen elsősorban az akció érdekében a közel jövőben kifejtendő propagandatervekről történt bejelentés. Eszerint a kultusz- és földművelésügyi minisztériumok gondoskodni kívánnak arról, hogy a fák és az erdő szeretete és megbecsülése a nép- és szabadoktatás keretében is terjesztessék, a „Fák- és madarak napja“ a fanevelés és faültetés ismertetésére is felhasználtassék s az ifjuság és a falu népe szakszerű előadásokkal és népies közleményekkel az erdőtelepítés fontosságáról meggyőzessék.

A talajviz megfigyelése az eddig már felszerelt 74 kut adatainak feljegyzésével és feldolgozásával megindult.

Érdekes jelenség, hogy a talajviz a nyári nagy szárazság ellenére 10—20 *cm*-es emelkedést mutatott.

A Püspökladány közelében létesíteni tervezett szikkisérleti telephez szükséges közalapítványi terület megszerzésére a kellő intézkedések a kultuszminisztériumnál folyamatba tétettek.

Az alföldi erdőtelepítés céljaira kiszolgáltatott több millió csemetét a birtokosok örömmel fogadták, mintegy 60%-át a kiosztott csemetéknek a birtokosok sorfásításra fordították. Néhány középbirtokos összefüggő nagyobb területet is erdősített.

Az ültetésekben az idei szárazság sok kárt okozott.

Tárgyalásra került az erdei legeltetés korlátozásának, az erdő-parcellázás és erdőirtás megakadályozásának kérdése is.

Erre vonatkozólag a már legközelebbről a nemzetgyűlés elé kerülő új törvényjavaslatok megfelelő intézkedéseket tartalmaznak, hatályba lépésükig pedig a meglévő törvények szigorú végrehajtásáról és arról kell gondoskodni, hogy a közlegelők megjavíttassanak és jókarban tartassanak, a törvényben előírt legelőtársulatok megalakíttassanak. Jókarban levő legelők mellett az erdei károsítások önmaguktól is apadnak.

Az indítványok során a tanyafásítás szempontjából fontossággal bíró eperfasuháng nevelésére terelődött a tanács figyelme. A tanács kívánatosnak tartja gondoskodni arról, hogy az Alföld homokos vidékein a tanyafásítás céljaira könnyen beszerezhető eperfasuhángok álljanak rendelkezésre.

A földmivelésügyi kormány eddig csupán az alföldi erdőtelepítések jutalmazásáról gondoskodott, a gazdasági fásításokat pedig figyelembe nem vette. Az alföldi erdőtelepítési szaktanács kívánatosnak tartja, hogy az alföldi erdők telepítésének jutalmazása mellett a sikeresen végrehajtott gazdasági fásításokat teljesítő birtokosok is részesüljenek a földmivelésügyi miniszter elismerésében.

Lipcsey.

Lisztkiutalás fatermelő munkások részére. A közlélezési m. kir. miniszter ur a Magyarországi Faértékesítő Hivatal rendelkezésére bocsát havonként egy bizonyos mennyiségű kenyérlisztet a hatóságilag megállapított áron, mely készletből a fatermelő munkások részére az igénylések alapján a hivatal a készlet-hez képest kiutalásokat eszközöl.

Kiutalásban elsősorban azok a termelők részesülnek, akiknek

nagyobb közszállítási kötelezettségeik vannak s ennek a kötelezettségüknek pontosan eleget tesznek.

A liszt kiutalását a Magyarországi Faértékesítő Hivataltól kell kérni, lehetőleg az illető hónap 8-ig s a kérelemhez mellékelni kell az alkalmazott munkások névjegyzékét.

A névjegyzéken az illetékes községi előljáráson kívül a járás főszolgabirájának is igazolni kell azt, hogy a névjegyzékben felsorolt munkások tényleg alkalmazva vannak.

A kimutatásba elsősorban azok a munkások vehetők fel, akik a termelésnél, közelitésnél, szállításnál és a szállítási berendezések építésénél vannak alkalmazva s csak másodsorban azok, akik a telepen dolgoznak.

HIVATALOS-KÖZLEMÉNYEK.

I.

A m. kir. minisztériumnak 8767/1922. M. E. számú rendelete a m. kir. államvasutak talpfaszükségletének biztosítása és az e czélra átadott faanyagok árának megállapítása tárgyában.

A m. kir. minisztérium 1922: XVII. t.-cz. 6. §-ának 1. bekezdése alapján az 1851/1922. M. E. és a 2461/1921. M. E. számú rendelet kiegészítéseképen a következőket rendeli:

1. A m. kir. minisztérium a m. kir. államvasutak forgalmának biztosítása érdekében a vasuti talpfa előállítására alkalmas tölgy-, cser-, bükk- és erdei fenyő gömbfát, valamint az ezekből készített kész vasuti talpfát a m. kir. államvasutak részére továbbra is igénybeveszi.

2. Az erdőbirtokosok, valamint a fatermelő vállalatok kötelesek tehát a 25—40 cm vastag és vasuti talpfa készítésére alkalmas, mind a már kitermelt, mind a még ezután kitermelendő átlagos minőségű tölgy-, cser-, bükk- és erdei fenyő gömbfát a m. kir. államvasutak igazgatóságának a jelen rendelet életbelépésétől számított nyolcz nap alatt ajánlott levélben felajánlani.

3. Ugyanez a rendelkezés vonatkozik a fentemlitett faemekből készült kész 270 cm-es göliát, 250 cm-es normál, 220 cm-es másodrangú, az összes méretű váltótalpfára, valamint a m. kir. államvasutak igazgatósága által mérethiányosnak talált göliát, normál- és másodrangú talpfára is.

4. Ha a m. kir. államvasutak igazgatósága a felajánlott gömbölyűfa és kész talpfa átvétele iránt az ajánlott levél feladási napjától számított harmincz nap alatt nem nyilatkoznak, a készlettulajdonos a felajánlott gömbfa és kész talpfa felett a 2461/1921. M. E. számú rendelet 2 §-ában foglalt rendelkezések figyelembe tartása mellett szabadon rendelkezhet.